

VIRKISMIÐEÐILIN Á LANGASANDI Í KOLLAFIRÐI

1. Fars-virki - Frestigignsla 11.000 m²
2. Turkivirki (til nr. 2. svartkjaft) P/F Dyllan
3. Ensillage/hydrolyse (Proteín-koncentrat og ís) Til kraftfóður, sjálffóður, lóðjafnaður v.m. P/F Dyllan og P/F Tóður
4. Crab-stick-virki (Íðmálingarvirki)
5. Kraftfóðurvirki - P/F Tóður
6. Hóbi- og kliduvirki - P/F Áks

FRAMLEIÐSLUMÁTUR (KAPASITET)

Farsvirki	150 tons rávora pr. 16 tímar
Turkivirki	30-40 tons rávora pr. dag
Ensillagevirki	80 tons slögg pr. dag
Crab-stick virki	1000 avliðt enn
Kraftfóðurvirki	1. bygging: 2000 t/ár
Hóbi- og kliduvirki	5-6000 tons korn pr. ár

Soleiðis sær ætlaði virkismiðepilin í Kollafirði út

framleiðslu, Klid, er sera týðningarmikið í fæðingarmarkaðinum, sum eisini her skal øll vørn nýtast fullt út. Klidið fer sostatt til fæðingarmarkaðinum, sum annars fer at fáa slögg frá farsvirkinum. Eftir áttan er eisini at byggja eitt ensillagevirki, ið skal sýrga slöggvið. Eisini skal lýsi takast burtur úr fyrri at framleiða proteínkoncentrat.

Turkivirkið skal turka eini 30 til 40 tons av svartkjafti um dagin. Tað skal brúka avlopshita frá elverkinum.

Eitt tað kanska mest áhugaverda virki er so nevnda Crab-stickvirkið, ið skal góðska svartkjaftarslögvið til aðrar vørur. Marknaðurin er ógvuliga stórur og er i vøkstri. Hetta verður fyrsta virki av sinum slag i Europa.

Íløgur í virki verður ikki stór enn einar 10 mill. kr.

Virkið er mett at selja fyrri 17,5 mill. kr. um árið.

Vørn verður surimiurdráttur t.v.s. víðari góðskeyting av farsinum. Hesar vørur verða so antin

vacuumpakkaðar ella djúpfrystar. Marknaðurin verður helst USA og Europa. Í dag eru europeisk lond farin at keypa liknandi vørur úr Japan.

Virkið fer helst at húsast í gamla virkinum Borgsild, sum Eiler Jacobsen, reiðari eigur. Har skulu so farsmaskinur setast upp. Her er tað, at japanska surimimaskinan kemur væl við, tí við henni er møguleiki at fáa sum mest burtur úr ráveruni. Mett verður at henda maskinan kann spara upp til hálva manning sum annars verður nýtt á Bakkafrost í dag.

Um spurningin viðvíkjandi ráveruni til øll hesi virkini segði Tórmodur Dahl, at hann metir okkum kunna fiska upp imóti 1 mill. tons um av svartkjafti. Stovnurin liggur millum 5-10 mill. tons og vit vita at svartkjafturin er á føroyskum øki 8 mdr. um árið.

Viðvíkjandi úrtøkuni til fiskimannin segði Tórmodur Dahl, at treytin fyrri øllum hesum virkjum

er tann, at fiskimaðurin umboðar á svartkjaftaskipinum er tryggjaður ein pris uppá knappliga 1,70 kr. fyrri kilo. Hetta ber við sær, at neyðugt er at hava framleiðsluna á landi rættliga rationella.

Í samband við virkisætlanini so er talan um at royndarkoyra nakrar maskinur til m.a. fars. Hesar maskinur koma úr Japan og Noregi og verða settar upp á Baccalao og á Bakkafrost.

Mugu tosa saman

Tórmodur Dahl segði at enda, at tað er ongatið ov skjótt at tosa um, hvussu trupulleikar skulu loysast.

— Eg trúgvi uppá, at nakað kann koma burtur úr, um vit tosa opið um hetta. Vit hava vist, at vit kunnu veiða svartkjaftin. Vit duga at nýta hitan til at gera kulda við í samband við svartkjaftaframleiðslu og so nógv annað. Eg havi hoyrt, at tað enn eru 1 mill. kr. á figgjarlógini til idnaðarfræmjandi endamáli. Kanska landsstýrið átti at brúkt henda pening til víðari kanningar í hesum sambandi.

Góðar møguleikar

Síðani tók Óla Svend Nolsøe, verkfrøðingur orðið. Hann segði m.a. um marknaðin fyrri svartkjaftavørum, at kunnu vit framleiða 1. floks vørur er einki til hindurs fyrri at selja tær. Kann framleiðslan automatiserast meira, so er møguleiki at fáa vinnuna uppá fótur. Eisini er úrtøkan í dag ov lítil men tað liggja vónir fyrri framman at fáa stórri úrtøku um rætt verður atborið.

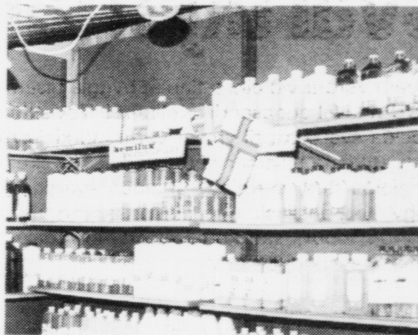
Tummas Arabo greiddi frá, hvussu virkini á besta hátt kunnu klára fyrirsiting, tekniska umsiting, innkeyp o.l. í felag fyrri á henda hátt at gera alt lættari og bilgari. Hann segði, at rættast er at seta eitt stýringfelag, sum ikki eigur virkini, men sum arbeiðir fyrri virkini. Teir hava longu tikið upp samráðingar við Com-Data í Klaksvík um slíkar spurningar. Eitt slíkt felag skal hava eina umsitingardeild, eina innkeypsdeild, eina söludeild og eina tekniska deild. Tað skulu vera professionell fólk, sum taka sær av hesum arbeiði.

Arnfinn Setberg, verkfrøðingur greiddi frá hvussu byggingarnir siggja út, og hvar teir skulu byggjast. Hann visti á, at skal projektið gerast veruleiki er neyðugt at Kollafjarðar kommunu ger ilögur uppá nakrar mill. kr. í havnalagið og til vatnveitingina.

Gerst ætlanin til veruleika verður farið undir at byggja skjótt soleiðis at fyrstu virkini eru liðug í 1983 og seinasta í 1985. Ókkurt av virkjnum verður helst liðugt innan ta tíð.

Føroyskt frá Kemilux:

Vit keypa enn ov lítið føroyskt

Framleiðslan av vaski- og reinsievnun á virkinum hjá Kemilux á Oyri veksur støðugt. Í fjør framleiddi virkið 100 tons av 36 ymiskum vørslugum frá uppvaskievnun og tøysvask til húsavask.

Tað eru eini 16 ár síðani, at Schønning Eysturoy fór í gongd við at framleiða vaski- og reinsievnun. Í byrjanini var framleiðslan lítil, men hon er vaksin nógv øll hesi árin. Í dag eigur Kemilux umleið 25% av samlaðu nýtsluni av tiliknum evnum í Føroyum. Sjálvur heldur Schønning Eysturoy, at hetta er alt ov lítið. Talið átti at liggja um 50%, um føroyingar veruliga keyptu føroyskt, soleiðis sum ein so ofta hoyrir teir tosa um.

— Eg beri øtta fyrri, at tey, sum tosa um at keypa føroyskt, tey gera just tað ovugta — tey keypa innflutt, tí har er meira gjørt burtur úr at snøgga lóguni og fløskur við lýsingum í alskyns litum.

Schønning Eysturoy heldur, at tað er ikki rætt fyrst og fremst at hugsa um sjálva emballasjuna.

— Innihaldið má vera tað, sum hevur mest at siga. Men tannverri er tað so, at nógv av okkum hyggja heldur eftir etikettini enn eftir innihaldinum. Skulu vit gera stórar ilögur í glitrandi dunkar, etikettir osfr. so fer hetta at kosta nógv, og tað vil siga, at prisurin má fara upp.

Í lóguni er Kemilux kappingarført við innflutta vør. Í fleiri forum eru vørurnar frá Kemilux dupult so bilgar so tær innflutta.

Sjálvur sigur Schønning Eysturoy, at góðsken ikki liggur aftantýri ta innflutta vørna, heldur væl frammanfyrri. Uppá fyrispurning um tað er idnaður at innflutta ráveru og blanda hana saman í Føroyum sigur Schønning Eysturoy, at sjálvandi er Kemilux eitt idnaðarvirki. — Tá vit fáa eitt evni til vega og umarbeiða hetta

evni til nakað annað og selja tað er talan um idna, sigur stjórin á Kemilux.

Tað arbeiða í dag fyra fólk hjá Kemilux, sum selur vørur alla staðni í landinum. Nakað fer eisini av landinum eitt nú til dansku marinuna. Hetta er rustloysaravni, ið tykist vera sera vøduumtøkt. Annars hevur Kemilux just nú fingið ein stóran kunda. Tað er Landssjúkrahúsið sum er farið at royna Tøyskól frá Kemilux.

Eitt evni, sum nakað av orðaskifti hevur verið um, er dekkvask. M.a. hevur danska FDM sagt, at hetta evnið er vandamikið at brúka.

— Schønning Eysturoy: — Hetta evnið verður nýtt til at fæa oljuna av dekkunum og roynist væl. At FDM sigur hetta evnið vera vandamikið má merkja, at teir halda, at tað er rætt at koyra við dekkum, sum er full av olju. Annars hevur FDM sagt, at bilar við dekkvask hava 10 metrar styttri bremsilongd í kav og haluførr pikasekk.

Annars framleiðir Kemilux hopin av ymsum evnum, eitt nú HG-extra sum er vask til linu og annan fiskireiðskap. Hesi hava fingið stóra undirtektu.

Vørurnar frá Kemilux hava annars tann fyrirmin, at tær eru sulfófríar. Hetta er evni, sum er i nógvum av teimum innflutta vørnum av hesum slag og hetta evnið brýttist ógvuliga seint niður aftur í náttúruni og er sostatt sera vandamikið.

Vit spurdu at enda Schønning Eysturoy, hvat hansara størsta ynski er fyrri framtíðina: — At føroyingar kunnu vakna og hjálpa sær sjálvum við at brúka sínar egna vørur. Tá skapa vit arbeiði í Føroyum, og vit minka um innflutningin. Vísuliga kunnu vit gera alt í Føroyum, bert vit duga at finna ta røttu ráveruna, endar stjórin á Kemilux í samrøðu við Sosialin.

Hóast nógv áhugaveri var at lurta eftir, so var kortini stund til at fáa sær eitt lítið prát. Her siggja vit Petur Reinert, Erlend Patursson og Jona Hendriksen